

AIKUISKOULUTUS

Aikuiskoulutuksella tarkoitetaan aikuisia varten suunniteltua, organisoitua ja järjestettyä koulutusta. Aikuiskoulutukseen osallistujia ovat kaikki aikuisia varten suunniteltuun koulutukseen osallistuvat, iästä riippumatta. Vrt Nuorten koulutus.

AINEOPISKELIJA (perusopetus ja lukio)

Aineopiskelija opiskelee yksittäistä peruskoulun tai lukion opetussuunnitelmaan kuuluvaa oppiainetta, ei peruskoulun tai lukion koko oppimäärää.

AINEVALINTA (perusopetus ja lukio)

Ainevalinnat ovat peruskoulun oppilaiden ja lukiokoulutuksen opiskelijoiden kielivalinnat ja muut ainevalinnat.

Katso kielivalinnoista Kielivalinta.

- Perusopetuksessa on pakollisia ja valinnaisia opintoja. Opetuksen järjestäjän hyväksymässä opetussuunnitelmassa on määrättävä, mitä opintokokonaisuu-
det ovat oppilaalle pakollisia ja mitkä valinnaisia. Valinnaiset opinnot ovat ti-
lastoinnissa peruskoulun vuosiluokilla 7–9 matematiikan, luonnontieteiden
(fysiikka, kemia, biologia ja maantieto) sekä teknisen työn, tekstiilityön ja tie-
totekniikan opinnot.
- Matematiikkaa opiskellaan lukiossa joko pitkän tai lyhyen oppimäärän mu-
kaan. Pitkän matematiikan oppimäärän laajuus edellyttää 10 pakollisen kurs-
sin suorittamisen ja lyhyen kuuden pakollisen kurssin suorittamisen.
- Syventävät kurssit ovat lukiossa pääasiassa pakollisiin kursseihin välittömästi
liittyviä matematiikan ja luonnontieteiden jatkokursseja, joita oppilaitoksen
tulee tarjota opiskelijoille valittaviksi.
- Soveltavat kurssit ovat matematiikan ja luonnontieteiden valinnaisia kursseja.
Ne ovat eheyttäviä kursseja, jotka sisältävät aineksia eri oppiaineista, mene-
telmäkursseja, muita omassa lukiossa tai muissa oppilaitoksissa opiskeltavia
kursseja.

ALOITTANEET

Kts Uudet opiskelijat

ALOITUSPAIKAT

Aloituspaikeilla tarkoitetaan koulutuksen järjestäjän, oppilaitoksen ylläpitäjän,
ammattikorkeakoulun tai yliopiston päättämä aloituspaikkojen lukumäärää.

ALOITUSPAIKAT/IKÄLUOKKA

Aloituspaike/ikäluokka on suhde, joka kertoo kuinka monta nuorten koulutuk-
sen aloituspaikkaa on tarjolla keskimääräiselle 16–18-vuotiaiden ikäluokalle.

Kts Keskimääräinen ikäluokka

AMMATILLINEN KORKEA-ASTE

Ammatillisen korkea-asteen koulutusta ei enää järjestetä. Se on kuitenkin WERAn tilastoissa. Ammatilliseen korkea-asteeseen kuuluvat pääasiassa insinööritutkinnot.

AMMATILLINEN LISÄKOULUTUS

Ammatillista täydennys- tai jatkokoulutusta, joka auttaa ylläpitämään tai kehittämään ammattitaitoa. Koulutus valmistaa yleensä ammatti- tai erikoisammattitutkintoon, mutta voi myös olla tutkintoon johtamatonta.

AMMATILLINEN PERUSKOULUTUS

Ammatillinen peruskoulutus on ammatilliseen perustutkintoon johtava tai valmistava koulutus. Lisäksi ammatilliseen peruskoulutukseen kuuluu opistoasteen ja ammatillisen korkea-asteen koulutus.

AMMATILLINEN PERUSTUTKINTO

Ammatillisen perustutkinnon laajuus on 120 opintoviikkoa (kolme vuotta). Tutkinto sisältää vähintään 20 opintoviikkoa työssä oppimista. Tutkinnon suorittaminen antaa yleisen jatko-opintokelpoisuuden korkeakouluihin.

AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO

Ammattikorkeakoulututkinto on ammattikorkeakoulussa suoritettu korkeakoulututkinto.

Ammattikorkeakoulututkinto tarkoittaa myös koulutusastetta ja käytetään siten myös koulutusasteluokituksessa.

AMMATTITUTKINTO

Ammattitutkinto on tutkinto, jonka suorittaminen edellyttää ammatillista perustutkintoa syvällisempää ammatinhallintaa. Tutkinnossa vaadittava ammattitaito kattaa jonkin laajahkon ammatin erikoisalueen. Se suoritetaan tutkintotilaisuuksissa näytöin.

ENSISIJAISET HAKIJAT (yhteishaku)

Ensisijaisesti hakeneilla tarkoitetaan kyseisen hakutoiveen yhteishaun hakulomakkeelle ensimmäiseksi hakutoiveekseen laittaneita. Ensisijaisesti hakeneiden määrä = yhteishaussa esitettyjen hakemusten määrä.

ERIKOISAMMATTITUTKINTO

Erikoisammattitutkinto on tutkinto, jonka suorittaminen vaatii vielä ammattitutkintoakin syvempää erikoisosaamista jollain ammatin erikoisalueella. Se suoritetaan tutkintotilaisuuksissa näytöin.

ERILLISVALINTA (yliopistojen aloituspaikat)

Erillisvalinnalla tarkoitetaan yliopistoissa muun muassa ulkomaalaisten opiskelijoiden ja avoimen yliopiston opintoja suorittaneiden valintaa. Katso myös Päävalinta.

ERITYISOPETUKSEN JÄRJESTÄMISMUOTO

Järjestämismuoto ilmaisee sen, opiskeleeko peruskoulun erityisopetukseen otettu tai siirretty oppilas kokonaan integroituna yleisopetukseen, osin integroituna yleisopetukseen tai erityisluokalla.

ERITYISOPETUKSEN OTTO- TAI SIIRTOPÄÄTÖS JA SEN PERUSTE
Peruskoulussa oppilaan erityisopetuksen otto- tai siirtopäätös tehdään kunnallisen toimielimen päätöksellä ja se edellyttää asiantuntijoiden ja vanhempien kuulemistä sekä henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman laatimista.

ERITYISOPETUKSEN PERUSTE

Erityisopetuksen peruste on ammatillisessa koulutuksessa ensisijainen syy erityisopetukseen. Erityisopetuksen perusteet ovat esimerkiksi fyysiset pitkäaikaiset sairaudet, Autismin ja Aspergerin oireyhtymään liittyvät oppimisvaikeudet, kuulo- tai näkövamma.

ERITYISOPETUS

Peruskoulun erityisopetuksella tarkoitetaan

- opetusta, jota järjestetään peruskoulun oppilaille vammaisuuden, sairauden, kehityksessä viivästymisen, tunne-elämän häiriön tai muun niihin verrattavan syyn vuoksi (erityisopetukseen otetut tai siirretyt) tai
  - lievien oppimis- tai sopeutumisvaikeuksien takia (osa-aikainen erityisopetus).
- Ammatillisen koulutuksen erityisopetuksella tarkoitetaan opetusta, jota järjestetään vammaisuuden, sairauden, kehityksessä viivästymisen tai muun syyn vuoksi erityistä opetus- tai oppilashuoltopalveluja tarvitseville opiskelijoille.

Peruskoulun erityisopetuksen oppilaalle ja ammatillisen koulutuksen erityisopetuksen opiskelijalle tulee laatia lain velvoittama henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma.

ERITYISOPETUS – OSA-AIKAINEN

Osa-aikaisella erityisopetuksella peruskoulussa tarkoitetaan opetusta, jota järjestetään oppilaille lievien oppimis- tai sopeutumisvaikeuksien takia. Osa-aikaista erityisopetusta saaneiksi lasketaan sekä ne ilman otto- tai siirtopäätöstä olevat oppilaat, jotka saavat ainoastaan osa-aikaista erityisopetusta, kuten myös ne erityisopetukseen otetut tai siirretyt oppilaat, jotka saavat osa-aikaista erityisopetusta muiden erityisopetusjärjestelyjensä lisäksi.

Ensisijainen syy osa-aikaiseen erityisopetukseen voi olla esimerkiksi puhehäiriö, luku- tai kirjoitushäiriö, matematiikan tai vieraan kielen oppimisen vaikeudet, sopeutumisvaikeudet tai tunne-elämän häiriö.

Peruskoulussa oppilaan erityisopetuksen otto- tai siirtopäätöksen perusteet ovat esimerkiksi vaikea kehitysvamma, kehitysviivästymä, Autismin tai Aspergerin oireyhtymä, näkö- tai kuulovamma.

EROTODISTUS (perusopetus)

Peruskoulun erotodistus annetaan sellaiselle koulusta eroavalle oppilaalle, joka ei oppivelvollisuutensa aikana (ennen 17 vuotta täytettyään) ole suorittanut peruskoulun oppimäärän.

ESIOPETUS

Esiopetuksella tarkoitetaan 700 tunnin mittaista lapsille annattavaa järjestelmällistä kasvatusta ja opetusta. Lapsella on oikeus saada esiopetusta pääsääntöisesti vuotta ennen oppivelvollisuusiän alkua eli sinä vuonna, kun hän täyttää kuusi vuotta. Vuodesta 2001 kunnan on ollut velvollisuus osoittaa jokaiselle lapselle esiopetuspaikka. Kunta voi järjestää esiopetusta koulussa, päivä- tai perhepäivähoitopaikassa tai muussa soveltuvassa paikassa. Esiopetuksessa sovelletaan perusopetuslainsäädäntöä. Opetushallituksen vahvistamat esiopetuksen opetussuunnitelmien perusteet ovat voimassa järjestämispaikasta riippumatta.

HAKENEET/HAKIJAT

Kts Ensisijaiset hakijat.

HAKIJAN POHJAKOULUTUS (yhteishaku)

Hakijan pohjakoulutus on yhteishaussa se koulutus tai tutkinto, jolla hakija hakee koulutukseen.

HAKUKAUSI/HAKUKIERROS (yhteishaku)

Yhteishaussa on kaksi hakukautta. Kevään haussa haetaan syksyllä alkavaan koulutukseen ja syksyllä haetaan seuraavan vuoden alkuvuonna alkavaan koulutukseen.

KESKEYTTÄNEET (oppisopimuskoulutus)

Oppisopimuskoulutuksen keskeyttäneellä tarkoitetaan henkilöä, jonka oppisopimus on purkautunut koeajan jälkeen. Opiskelijalle annetaan erotodistus.

KESKIMÄÄRÄINEN IKÄLUOKKA

Keskimääräinen ikäluokka, esimerkiksi 16–18-vuotiaiden keskimääräinen ikäluokka, saadaan kun lasketaan yhteen 16-vuotiaat, 17-vuotiaat ja 18-vuotiaat ja summa jaetaan kolmella.

KIELIVALINTA (perusopetus ja lukio)

Kielivalinta on peruskoulun oppilaiden ja lukion opiskelijoiden opiskeluunsa valitsevat kielet. On yhteisiä, vapaaehtoisia ja valinnaisia kieliä. Kielten laajuudet ovat A1, A2, B1, B2, alle B2, B3 ja alle B3.

- A1 on vuosiluokilla 1-6 alkanut yhteinen (pakollinen) kieli
- A2 on vuosiluokilla 1-6 alkanut vapaaehtoinen kieli
- B1 on vuosiluokilla 7-9 alkanut yhteinen (pakollinen) kieli
- B2 on vuosiluokilla 7-9 alkanut valinnainen kieli
- B3 on lukiossa alkanut valinnainen kieli (vähintään 6 kurssia).

KOKO TUTKINNON SUORITTANEET

Näyttötutkintona koko tutkinnon suorittaneet, eikä tutkinnon osan suorittaneita. Koko tutkinto on esimerkiksi Puutarhatalouden perustutkinto, Automyyjän ammattitutkinto ja Vanhustyön erikoisammattitutkinto.

KOULUTUKSEN JÄRJESTÄJÄ

Koulutuksen järjestäjällä (ylläpitäjällä) tarkoitetaan tahoa, jonka tehtävänä on järjestää koulutusta. Koulutustehtävä määritellään laissa (perusopetus) tai opetusministeriön tai vastaavan viranomaisen antamassa koulutuksen järjestämis- tai

ylläpitämisluvassa. Koulutuksen järjestäjät ovat kuntia, kuntayhtymiä, yksityisiä yhteisöjä, säätiöitä ja valtio.

KOULUTUKSEN KIELI

Kieli, jolla opetus pääasiassa annetaan.

KOULUTUSALA

Koulutusalat luokittelevat tutkinnot kokonaisuuksiin tutkintojen tavoitteiden ja sisältöjen samansuuntaisuuden perusteella. Sekä koulutuksen että työelämän näkökulmasta lähellä olevat tutkinnot kuuluvat samalle koulutusosalalle. Koulutusalat ovat opintoaloja laajempia kokonaisuuksia, jotka sisältävät toisiinsa läheisesti liittyviä opintoaloja. Koulutusalat ovat esimerkiksi humanistinen ja kasvatustuala, tekniikan ja liikenteen ala sekä sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala. WERAssa on käytössä opetushallinnon koulutusosalaluokitus.

Koulutusosalaluokituksella on myös aikuiskoulutussovellus, jota käytetään tutkintoon johtamattoman koulutuksen luokittamisessa. Aikuiskoulutussovellus poikkeaa hieman yleisestä koulutusosalaluokituksesta.

KOULUTUSALALUOKITUKSEN AIKUISKOULUTUSSOVELLUS

Koulutusosalaluokituksen aikuiskoulutussovellus on opetushallinnon luokitus, jota käytetään tutkintoon johtamattoman koulutuksen tilastojen luokituksessa. Pääasiassa luokitusta käytetään aikuisten tutkintoon johtamattoman koulutuksen opetustuntien tiedonkeruussa ja tilastoinnissa. Tunnit luokitellaan pääasiallisen sisällön mukaan.

Kts Koulutusala ja Opintoala

KOULUTUSASTE

Koulutusaste ilmaisee koulutuksen tasoja. Koulutusasteet ovat esimerkiksi perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus ja ammattikorkeakoulututkinto. WERAssa on käytössä opetushallinnon koulutusasteluokitus.

KOULUTUSOHJELMA

Ammatillisten perustutkintojen koulutusohjelmat. Yhden perustutkinnon sisällä voi olla useita koulutusohjelmia. Ammattikorkeakoulututkintoon johtavat opinnot järjestetään koulutusohjelminä, joissa voi olla suuntautumisvaihtoehtoja.

KOULUTUSTYYPPI

Tutkintoon johtamaton aikuiskoulutus jaotellaan koulutustyyppeihin.

Koulutustyyppit ovat

- Ammatillinen lisäkoulutus (ei oppisopimus) on tutkintoon johtamatonta ammatillista koulutusta, johon oppilaitoksen ylläpitäjä on saanut ammatilliseen lisäkoulutukseen tarkoitettua valtionosuutta.
- Ammatillinen lisäkoulutus (oppisopimus) on sellaista tutkintoon johtamatonta koulutusta, joka suoritetaan oppilaitoksessa ns. tietopuolisena oppisopimuskoulutuksena.
- Työvoimapolitiittinen aikuiskoulutus on sellaista tutkintoon johtamatonta koulutusta, johon oppilaitoksen ylläpitäjä on saanut rahoitusta työhallinnolta työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen järjestämiseen.

- Työnantajan tilaamat kurssit ovat sellaista tutkintoon johtamatonta koulutusta, jonka rahoittajana on yritys, julkisyhteisö tai muu henkilöstölleen tarjoava organisaatio.
- Vapaana sivistystyönä järjestetyllä koulutuksella tarkoitetaan vapaan sivistystyön oppilaitosten vapaasta sivistystyöstä annetun lain mukaan järjestämää koulutusta. Vapaan sivistystyön oppilaitoksella tarkoitetaan oppilaitosta, jolla on edellä mainitun lain mukainen ylläpitämislupa.
- Avoin ammattikorkeakouluopetus on ammattikorkeakoulun järjestämää opetusta.
- Avoin yliopisto-opetus on kaikille tarkoitettua avointa opetusta.
- Muulla koulutuksella tarkoitetaan sellaista tutkintoon johtamatonta ammatillista tai yleissivistävää koulutusta, joka ei sisälly mihinkään edellä oleviin jaoteluihin

KÄYTTÖKUSTANNUKSET

Kts Toiminnoittaiset käyttökustannukset.

LAAJENNETTU OPPIVELVOLLISUUS

Oppivelvollisuuden suorittaminen erityisopetuksessa kestää joko yhdeksän tai yksitoista vuotta, jolloin jälkimmäisessä tapauksessa kyseessä on laajennettu oppivelvollisuus.

LUKION PÄÄTTÖTODISTUS

Lukion päättötodistuksen saa koko oppimäärän suorittanut opiskelija. Päättötodistuksen voi myös suorittaa yksityisoppilaana. Lukion oppimäärän voi suorittaa lukioissa ja kansanopistoissa.

LUOKALLE JÄÄNEET

Luokalle jääneellä tarkoitetaan perusopetuksen vuosiluokalle jätettyä oppilasta, jonka suoritus yhdessä tai useammassa vuosiluokan oppimäärään kuuluvassa aineessa tai aineryhmässä on hylätty. Oppilas jätetään luokalle, jos hän sen suorittamiseen tarkoitettussa tilaisuudessa ei saavuta hyväksytyä arvosanaa. Luokalle voidaan myös jättää oppilas, vaikka hänellä ei ole hylättyjä suorituksia, jos sitä on pidettävä hänen yleisen koulumenestyksensä vuoksi tarkoituksenmukaisena. Oppilaan huoltajalle tulee tällöin varata mahdollisuus tulla kuulluksi ennen päätöksen tekemistä.

MATEMATIIKAN OPPIMÄÄRÄN LAAJUUS

Kts Ainevalinta

NUORTEN KOULUTUS

Nuorten koulutus on pääsääntöisesti tarkoitettu nuorille. Nuorten koulutuksessa voi opiskella myös aikuisia. Kts Aikuiskoulutus.

NÄYTTÖTUTKINTO

Näyttötutkinto on yleiskäsite näyttönä suoritettavasta ammatillisesta tutkinnosta. Näyttötutkinnot ovat ammattitaidon hankkimistavasta ja aikaisemmasta koulutuksesta riippumattomia, näyttötutkintoina suoritettavia ammatillisia perustutkintoja, ammattitutkintoja ja erikoisammattitutkintoja.

NÄYTTÖTUTKINTOON VALMISTAVA KOULUTUS

Koulutus toteutetaan aikuisille suunnattuna näyttöihin valmistavana koulutuksena. Koulutuksen järjestäjä päättää näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen sisällöstä ja järjestämisestä tutkintojen perusteiden mukaisesti. Opetushallitus päättää tutkintojen perusteista.

OMISTAJATYYPPI

Omistajatyyppejä on koulutuksen järjestäjään ja oppilaitoksen ylläpitäjään tyyppiin liittyvä luokitus. Omistajatyypit ovat yksityinen, valtio, kunta ja kuntayhtymä.

OPETUSHALLINNON ALAINEN

Opetushallinnon alainen koulutus on opetushallinnon rahoittamaa koulutusta. Koulutuksen rahoitus jakautuu kolmeen pääasialliseen rahoitusmuotoon: opetushallinnon rahoittamaan omaehtoiseen koulutukseen, työhallinnon rahoittamaan työvoimapolitiittiseen koulutukseen sekä yritysten ja julkisyhteisöjen rahoittamaan henkilöstökoulutukseen. Kun WERAssa käsitellään opetushallinnon alaista koulutusta, mukana ei ole työvoimapolitiittinen koulutus, palo-, poliisi- ja vartiointialojen, vankeinhoidon koulutus, henkilöstökoulutus eikä Ahvenanmaan koulutus.

OPETUSPISTE

Opetuspiste on paikka tai yksikkö, jossa koulutus järjestetään. Oppilaitos voi sisältää useita opetuspisteitä. Opetuspiste voi olla esimerkiksi sivukoulu tai sivutoimipiste. Oppilaitos voi jakautua opetuspisteisiin myös opetuskielen perusteella, eli saman oppilaitoksen suomen- ja ruotsinkielistä koulutusta järjestävät osat muodostavat omat opetuspisteensä.

OPETUSSUUNNITELMA (OPS)-PERUSTEINEN KOULUTUS

Koulutus, jossa noudatetaan Opetushallituksen antamien ammatillisen peruskoulutuksen opetussuunnitelmien perusteita. Opetussuunnitelman perusteissa on määritelty perustutkintoon johtavan koulutuksen tavoitteet, opintokokonaisuudet ja niiden laajuudet, keskeiset sisällöt ja arviointi. Lisäksi ne sisältävät määrittäykset opinto-ohjauksesta, opiskelijan arvioinnista, työssä oppimisesta, erityisopetuksesta, maahanmuuttajakoulutuksesta, oppisopimuskoulutuksesta ja opetussuunnitelmasta.

OPETUSTUNNIT (tutkintoon johtamaton aikuiskoulutus)

Opetustunnit ovat kaikki kalenterivuoden aikana opettajien (luennoitsijoiden yms.) antamat opetustunnit.

OPINTOALA

Opintoalat luokittelevat tutkinnot kokonaisuuksiin tutkintojen tavoitteiden ja sisältöjen samansuuntaisuuden perusteella. Sekä koulutuksen että työelämän näkökulmasta lähellä olevat tutkinnot kuuluvat samalle opintoalalle. Opintoalaluokitus on opetushallinnon käyttämä luokitus. Opintoalat ovat esimerkiksi lukiokoulutus, vapaa-aika- ja nuorisotyö, käsi- ja taideteollisuus, liiketalous ja kauppa, kone-, metalli- ja energiatekniikka, maatilatalous, sosiaali- ja terveysala sekä kotitalous- ja kuluttajapalvelut.

Opintoalaluokituksella on myös aikuiskoulutussovellus, jota käytetään tutkintoon johtamattoman koulutuksen luokittamisessa. Aikuiskoulutussovellus poikkeaa hieman yleisestä opintoalaluokituksesta.

OPISKELIJAMÄÄRÄ

Opiskelijämäärässä henkilö on vain kerran mukana kyseisessä tilastossa.

- Perusopetuksen oppilasmäärä 20.9. tai kevätlukukauden päättyessä
- Lukion koko oppimäärää opiskelevat 20.9.
- Ammatillisen peruskoulutuksen oppilaitosmuotoisen koulutuksen opiskelijamäärä
  - vuodesta 2004
    - opetussuunnitelma-perusteisen koulutuksen 20.9. oppilaitoksissa kirjoilla olleet opiskelijat ja
    - näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen kalenterivuoden aikana kirjoilla olleet opiskelijat.
  - vuosina 1999–2003
    - oppilaitoksissa 20.9. kirjoilla olleet ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijat.
  - vuona 1998
    - kalenterivuoden opiskelijamäärä
- Oppisopimuskoulutukseen osallistuneet (voimassa oleva oppisopimus) kalenterivuoden aikana
- Kustannusraporttien perusopetuksen oppilasmäärä on kahden tilastointipäivän (tilastovuoden ja edellisen vuoden 20.9.) keskiarvo. Lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opiskelijamäärä on tilastointipäivän 20.1. ja 20.9. kuukausilla painotettu (7/5) keskiarvo.

OPISKELUVUOSI (lukio)

Opiskeluvuosi kertoo, monesko opiskeluvuosi lukio-opiskelijalla on meneillään tai kuinka montako vuotta lukion oppimäärän suorittamiseen on mennyt. Lukion oppimäärä on laajuudeltaan kolmivuotinen, ja se tulee suorittaa pääsääntöisesti enintään neljässä vuodessa.

Kts Uudet opiskelijat

OPISTOASTE

Opistoasteen koulutusta ei enää järjestetä. Se on kuitenkin WERAn tilastoissa. Opistoasteen tutkintoja ovat muun muassa agrologi, tekniikko, merkonomi, artonomi ja sairaanhoitaja.

OPPILAITOKSEN KIELI

Oppilaitoksen hallinnon kieli.

OPPILAITOS

Oppilaitoksella tarkoitetaan sellaista hallinnollista yksikköä, jolla on rehtori tai muu johtaja, jonka palveluksessa ovat opettajat ja muu henkilökunta (työnantajan rooli), jolla on tilinpito- tai muu asiakirjojen laatimisvelvollisuus, jonka opiskelijoiksi opiskelijat rekisteröidään, jonka toimintaa laki tai asetus säätelee, joka noudattaa valtakunnallista opetussuunnitelmaa ja jota julkinen viranomainen rahoittaa tai valvoo. Oppilaitoksella ei tarkoiteta koulurakennusta tai toimipaikkaa. Uusi oppilaitos perustetaan, oppilaitos lakkautetaan tai yhdistetään toiseen oppilaitokseen koulutuksen järjestäjän (oppilaitoksen ylläpitäjän) tai viranomaisen päätösten perusteella. Tilastokeskus on antanut kullekin oppilaitokselle

oman yksilöivän oppilaitostunnuksen. Oppilaitoksia luokitellaan oppilaitostyyppiluokituksella.

OPPILAITOSMUOTOINEN KOULUTUS

Oppilaitosmuotoinen koulutus on pääasiassa oppilaitoksessa tapahtuvaa opiskelua. Vrt Oppisopimuskoulutus.

OPPILAITOSTYYPPILOUKITUS

Oppilaitostyyppit luokittelevat oppilaitokset tehtävänsä perusteella eri tyyppisiin. Oppilaitostyyppit ovat esimerkiksi peruskoulut, lukiot, ammatilliset oppilaitokset, ammatilliset erityisoppilaitokset, ammatilliset aikuiskoulutuskeskukset, ammattikorkeakoulut, liikunnan koulutuskeskukset, kansanopistot ja kansalaisopistot.

OPPIMÄÄRÄN SUORITTANEET

Kts Suoritetut tutkinnot/päätötodistuksen saaneet/oppimäärän suorittaneet

OPPISOPIMUSKOULUTUS

Oppisopimuskoulutus on työvaltainen opiskelumuoto, jossa suurin osa ammattitaidosta hankitaan työpaikalla. Koulutusta täydennetään tietopuolisilla opinnoilla yleensä jossakin oppilaitoksessa. Oppisopimuskoulutuksessa voi suorittaa samoja ammatillisia perustutkintoja sekä ammatti- ja erikoisammattitutkintoja kuin oppilaitoksissa järjestettävässä koulutuksessa. Korkeakoulututkintoja ei voi suorittaa oppisopimuskoulutuksena. Vrt Oppilaitosmuotoinen koulutus.

OPPVELVOLLISUUDEN LAIMINLYÖNEET

Oppivelvollisuuden laiminlyöneeksi katsotaan sellaiset oppilaat, jotka eivät lukukauden aikana ole lainkaan osallistuneet peruskouluopetukseen.

OPPVELVOLLISUUS/OPPVELVOLLINEN

Oppivelvollisuus alkaa sinä vuonna, jona lapsi täyttää seitsemän vuotta. Oppivelvollisuus päättyy sinä vuonna, kun perusopetuksen oppimäärä on suoritettu tai kun oppivelvollisuuden alkamisesta on kulunut kymmenen vuotta.

OPPVELVOLLISUUSIÄN OHITTANEET

Oppivelvollisuusiän ohittanut on oppilas, joka on täyttänyt 17 vuotta.

OSA-AIKAINEN ERITYISOPETUS

Kts Erityisopetus – osa-aikainen

OSALLISTUJAT

Osallistujien määrä ei vastaa osallistuneiden henkilöiden määrää, sillä sama henkilö on voinut osallistua useampaan kuin yhteen tutkintotilaisuuteen tai koulutukseen.

- Tutkintotilaisuuksiin osallistuneet kalenterivuoden aikana. Tiedot ovat ennakkotietoja.
- Tutkintoon johtamattomaan aikuiskoulutuksen osallistujat kalenterivuonna. Aikuiskoulutukseen osallistujia ovat kaikki aikuisia varten suunniteltuun koulutukseen osallistuvat, iästä riippumatta.

OSATUTKINTO

Tutkinnon osa on ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon näyttötutkinnon osaamisala. Tutkinnon voi suorittaa osatutkinnoittain. Tutkintotodistuksen saaminen edellyttää, että kaikki näyttötutkinnon perusteissa vaadittavat osat on suoritettu.

OTTO- TAI SIIRTOPÄÄTÖS

Kts Erityisopetuksen otto- tai siirtopäätös ja sen peruste.

PERUSASTEEN JÄLKEINEN TUTKINTO

Perusasteen jälkeisellä tutkinnolla tarkoitetaan ylioppilastutkintoa, ammatillisen peruskoulutuksen tutkintoa, ammatti- ja erikoisammattitutkintoa sekä ammatti-korkeakoulu- ja yliopistotutkintoa.

PERUSOPETUKSEN LISÄOPETUS

Perusopetuksen lisäopetus on oppivelvollisuutensa jo suorittaneille järjestetty yhden lukuvuoden lisäopetus, jonka laajuus on 1 100 tuntia. Opiskelijaksi voidaan ottaa nuori, joka on saanut perusopetuksen päättötodistuksen saman tai edellisenä vuotena. Lisäopetuksessa voi opiskella kunkin oppilaan yksilöllisten tarpeiden mukaisesti perusopetuksen oppimäärän kuuluvia aineita ja muita perusopetuksen tehtävän mukaisia aineita. Lisäopetukseen voi kuulua myös ammattiin valmentavia opintoja ja työelämään tutustumista.

PERUSOPETUKSEN PÄÄTTÖTODISTUS

Perusopetuksen päättötodistuksen saa perusopetuksen koko oppimäärän suorittanut oppilas. Päättötodistuksen voi myös suorittaa yksityisoppilaana. Peruskoulun lisäksi perusopetuksen päättötodistuksen voi suorittaa lukioissa, kansalaisopistoissa ja kansanopistoissa.

PERUSOPETUS

Perusopetuksen oppimäärä on laajuudeltaan yhdeksänvuotinen.

PERUSTAMISHANKE

Investoinnit jaetaan perustamishankkeisiin ja muihin kuin perustamishankkeisiin rahoitusasetuksessa säädetyn eurorajan mukaisesti..

POHJAKOULUTUS

Kts Hakijan pohjakoulutus.

POHJAKOULUTUSVAATIMUS

Pohjakoulutusvaatimus on koulutukselle määritelty aiempi koulutus, joka hakijalla on vähintään oltava tullakseen valituksi tiettyyn koulutukseen.

PÄÄASIALLINEN TOIMINTA

Pääasiallinen toiminnan käsite kuvaa henkilön taloudellisen toiminnan laatua. Pääasiallinen toiminta on WERAn tilastoissa jaettu työllisiin, työttömiin, opiskelijoihin ja muihin.

- Työllisiksi luetaan henkilöt, joilla oli voimassa oleva työsuhde vuoden viimeisellä viikolla. Myös alle kuuden kuukauden kestäneet työsuhteet on laskettu mukaan. Työttömien päättely on tehty ennen työllisten päättelyä. (Tilastokeskus).

- Työttömiksi luetaan henkilöt, jotka työministeriön työnhakijarekisterin mukaan olivat työttömiä vuoden viimeisenä päivänä. Työttömien päättely on tehty ennen työllisten päättelyä. (Tilastokeskus).
- Opiskelijoihin lasketaan tutkintoon johtavan lukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen, ammattikorkeakoulutuksen ja yliopistokoulutuksen opiskelijat. Opiskelijoihin on lisäksi laskettu henkilöt, jotka ovat saaneet Kansaneläkelaitoksen opintotukirekisterin mukaan opintotukea syyslukukaudella tai ovat olleet työministeriön työnhakijarekisterin mukaan työvoimakoulutuksessa vuoden viimeisellä viikolla.
- Muihin lasketaan mm. varus- ja siviilipalveluksessa olevat, kotitaloustyötä tekevät, eläkkeellä olevat.

Kts myös Työvoima.

PÄÄTTÖTODISTUKSEN SAANEET

Kts Suoritetut tutkinnot/päätötodistuksen saaneet/oppimäärän suorittaneet

PÄÄVALINTA (yliopistojen aloituspaikat)

Suurin osa yliopistoon hakijoista valitaan päävalinnoissa syksyllä alkaviin koulutuksiin. Kts myös Erillisvalinta.

RAHOITUSMUOTO

Näyttötutkinnon suorittaneet jaotellaan rahoitusmuodon mukaan. Rahoitusmuoto kertoo, mistä koulutuksen/tutkinnon kustannukset on maksettu.

Rahoitusmuodot ovat:

- valtionosuusrahoitteinen
- työvoimapolitiittinen aikuiskoulutus (kansallinen rahoitus)
- työvoimapolitiittinen aikuiskoulutus (ESR-rahoitus)
- työnantajan kokonaan rahoittama
- Noste-ohjelma (Noste-ohjelmalla pyritään ammatillista perustutkintoa vailla olevien 30–59 -vuotiaiden koulutustason kohottamiseen)
- Muun kautta rahoitettu (esimerkiksi opiskelijan kokonaan maksama)
- Muu/tuntematon rahoitus

SAIRAALAOPETUS

Sairaalan sijaintikunta on velvollinen järjestämään opetusta sairaalassa potilaana oleville oppilaille.

SOVELTAVAT OPINNOT

Kts Ainevalinnat

SUORITETUT TUTKINNOT/PÄÄTTÖTODISTUKSEN SAANEET/OPPIMÄÄRÄN SUORITTANEET

- perusopetuksen päätötodistuksen saaneet keväällä
- perusopetuksen lisäopetuksen suorittaneet keväällä
- lukion koko oppimäärän suorittaneet kalenterivuoden aikana.
- ammatillisen perustutkinnon opetussuunnitelmaperusteissa koulutuksessa suorittaneet kalenterivuoden aikana
- näyttötutkintona ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon ja erikoisammattitutkinnon suorittaneet kalenterivuoden aikana

SUORITUSAIKA (lukio)

Suoritusajalla tarkoitetaan lukion oppimäärän suorittamiseen käytetty aika. Lukion oppimäärä on laajuudeltaan kolmivuotinen ja se tulee suorittaa enintään neljässä vuodessa, jollei opiskelijalle perustellusta syystä ole myönnetty suoritusajan pidennystä.

SYVENTÄVÄT OPINNOT

Kts Ainevalinnat

TILASTOINTIPÄIVÄ

Kuntien ja koulutuksen järjestäjien valtionosuuksien ja rahoituksen laskemista ja määräämistä varten kerätään oppilas-/opiskelijamäärätiedot 20.1. ja 20.9. tilastointipäivien kyselyssä. Perusopetuksen osalta oppilasmäärätiedot kysytään vain 20.9.

TODISTUKSEN SAANEET (oppisopimus)

Oppisopimuskoulutuksessa koulutuksen todistuksen saaneet. Opiskelijalle annetaan oppisopimusajan päätyttyä todistus koulutuksen suorittamisesta. Todistus ei ole tutkinto.

TOIMINNOITTAISET KÄYTTÖKUSTANNUKSET

Toiminnoittaiset käyttökustannukset ovat mm. opetuksen palkkaus, opetuksen muut menot, majoitus, kuljetus, oppilasruokailu, oppilashuolto, kiinteistöt, sisäinen hallinto.

TOINEN ASTE

Toisen asteen koulutukseen kuuluvat lukiokoulutus, ammatilliset perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot.

TUTKINNON OSAN SUORITTANEET

Näyttötutkintona tutkinnon osan suorittaneet. Kts Koko tutkinnon suorittaneet.

TUTKINTO

Lukion, ammatillisen peruskoulutuksen, tutkintoon valmistavan lisäkoulutuksen ja korkea-asteen koulutuksen/suoritettun tutkinnon nimi. Opetusministeriö päättää tutkintojen nimistä.

TUTKINTONIMIKE

Tutkintonimike on nimike, jonka henkilö voi käyttää, kun hän on hyväksyttävästi suorittanut jonkun tutkinnon koulutuksen tai näyttökokein. Opetusministeriö päättää tutkintonimikkeistä

TUTKINTOON JOHTAMATON KOULUTUS

Tutkintoon johtamattomalla koulutuksella tarkoitetaan vähintään kuusi tuntia kestävää koulutusta, joka ei johda tai valmista tutkintoon ja, joka on suunniteltu aikuisille. Tutkintoon johtamattomassa koulutuksessa tilastoidaan opetustunteja ja osallistumisia. Koulutus jaotellaan koulutustyyppeihin.

Kts Koulutustyyppi

TUTKINTOON JOHTAVA/VALMISTAVA PERUSKOULUTUS

Ammatilliset perustutkinnot ja vastaavat ovat tutkintoon johtavaa/valmistavaa peruskoulutusta

TUTKINTOON VALMISTAVA LISÄKOULUTUS

Ammatti- ja erikoisammattitutkinnot ovat tutkintoon valmistavaa lisäkoulutusta.

TUTKINTOTILAISUUS

Tutkintotilaisuus on tutkinnon järjestäjän organisoima ja ennalta suunniteltu tapahtumakokonaisuus, jossa tutkinnon suorittaja osoittaa ammatillisen osaamisensa määriteltyjen työtehtävien suorittamisella. Tutkintotilaisuus liittyy näyttötutkintoihin.

TYÖLLINEN

Työllisiksi luetaan henkilöt, joilla oli voimassa oleva työsuhde vuoden viimeisellä viikolla. Myös alle kuuden kuukauden kestäneet työsuhteet on laskettu mukaan. Työttömien päättely on tehty ennen työllisten päättelyä. (Tilastokeskus).
Kts myös Pääasiallinen toiminta.

TYÖTÖN

Työttömiksi luetaan henkilöt, jotka työministeriön työnhakijarekisterin mukaan olivat työttömiä vuoden viimeisenä päivänä. Työttömien päättely on tehty ennen työllisten päättelyä. (Tilastokeskus).
Kts myös Pääasiallinen toiminta.

TYÖVOIMA

Työvoimaan luetaan työlliset ja työttömät.
Kts Työllinen ja Työtön.

TYÖVOIMAPOLIITTINEN AIKUISKOULUTUS

Työvoimapolitiittinen aikuiskoulutus on työvoimaviranomaiset työvoimapolitiittisin perustein rahoittama koulutus. Koulutus toteutetaan kansallisella tai ESR-rahoituksella.

UUDET OPISKELIJAT

Henkilö on vain kerran mukana kyseisessä tilastossa.

- Perusopetuksen ensimmäisen vuosiluokan oppilaiden määrää syksyllä
- Lukiokoulutuksen 20.9. opiskelemissa olleet, jotka olivat tulleet kirjoille kyseiseen oppilaitokseen 1.1.–20.9. Uusien opiskelijoiden määrä ei ole sama kuin ensimmäisen opiskeluvuoden opiskelijamäärä.
- Ammatillisen peruskoulutuksen sekä ammatti- ja erikoisammattitutkintojen oppilaitosmuotoisen koulutuksen uudet opiskelijat
  - vuodesta 2004
    - opetussuunnitelmaperusteisessa koulutuksessa 20.9. opiskelemissa olleet, jotka olivat tulleet kirjoille kyseisen oppilaitoksen kyseiseen koulutukseen 1.1.–20.9. ja
    - näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen kalenterivuoden uudet opiskelijat
  - vuosina 1999–2003
    - opiskelemissa 20.9. olleet, jotka olivat tulleet kirjoille kyseisen oppilaitoksen kyseiseen koulutukseen 1.1.–20.9.
  - vuonna 1998
    - kalenterivuoden aikana koulutuksen aloittaneet

- Oppisopimuskoulutukseen osallistuneet, jotka solmivat oppisopimuksen kalenterivuoden aikana (aloittaneet)
Kts Opiskeluvuosi (lukio)

VALINNAISET OPINNOT

Kts Ainevalinnat.

VALINTALAJI (yliopistojen aloituspaikat)

Valintalajit ovat yliopistokoulutuksen päävalinnat ja erillisvalinnat.

VALITUT (yhteishaku)

Valitut ovat yhteishaun valinta-ajojen perusteella koulutuspaikan saaneet. Mukana ei ole jälkivalinnassa valitut.

VALTIONOSUUUSPOHJA

Käyttökustannukset, jotka huomioidaan rahoituksen perusteena käytettävää yksikköhintaa laskettaessa. Valtionosuuspohjaan ei lueta rahoituslaissa (23 §) määriteltyjä kustannuksia.

VAMMAISILLE JÄRJESTETTY PERUSOPETUS (koulutuksen kustannukset) 11-vuotisen oppivelvollisuuden piirissä olevien.

VUOSILUOKKA (perusopetus)

Perusopetuksen vuosiluokat 1–9.

VÄESTÖENNUSTE

Väestöennuste kuvaa tulevaa väestönkehitystä. Tilastokeskuksen väestöennusteet ovat ns. demografisia trendilaskelmia, joissa lasketaan mikä olisi alueen tuleva väestö, jos viime vuosien väestönkehitys jatkuisi samanlaisena. Väestöennusteissa on otettu huomioon väestön luonnollinen muutos (syntyvyys ja kuolleisuus) sekä muuttoliike (maahan- ja maastamuutto). Väestöennustetta ei tehdä äidinkielen mukaan. Tilastokeskus laati väestöennusteen joka toinen vuosi. Tuorein on keväältä 2007. Se ulottuu vuoteen 2040 saakka. Seuraava tehdään vuonna 2009.

VÄESTÖN KOULUTUSRAKENNE

Väestön koulutusrakennetilastossa viisitoista vuotta täyttänyt tutkinnon suorittanut väestö luokitellaan koulutusasteen ja alan mukaan. Tutkinnon suorittaneella väestöllä tarkoitetaan ylioppilastutkinnon, ammatillisen peruskoulutuksen, ammatti- ja erikoisammattitutkinnon sekä ammattikorkeakoulussa ja yliopistossa tutkinnon suorittaneita.

Tutkinnon suorittaneet on luokiteltu korkeimman/viimeisimmäksi suoritettun tutkinnon mukaan. Toisen asteen tutkinnoista ammatillinen tutkinto on luokiteltu korkeammaksi tutkinnoksi kuin ylioppilastutkinto. Ammatilliset perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot ovat samantasoisia tutkintoja. Esimerkiksi jos henkilö on suorittanut ammatillisen perustutkinnon ja ammattitutkinnon, hänet on luokiteltu viimeisimmäksi suoritettun tutkinnon mukaan.

YHTEISHAKU

Yhteishaun kautta haetaan keskitetysti koulutukseen ja se tuottaa esityksen valittavista koulutuksen järjestäjille. Koulutuksen järjestäjä päättää ketä se ottaa opiskelijaksi

Toisen asteen yhteishakuun kuuluu nuorille tarkoitettu lukiokoulutus, nuorille tarkoitettut ammatilliset perustutkinnot (joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta) ja osa vapaan sivistystyön koulutuksesta. Vieraskielinen koulutus, aikuisille tarkoitettu koulutus ja Ahvenanmaalla järjestettävä koulutus eivät kuulu yhteishakuun.

Ammattikorkeakoulujen yhteishakuun kuuluu nuorille tarkoitettu ammattikorkeakoulutus. Ammattikorkeakoulujen aikuiskoulutukseen ja vieraskieliseen koulutukseen on omat yhteishaut. Niiden tietoja ei ole WERAssa. Ahvenanmaalla järjestettävä koulutus eivät kuulu yhteishakuun.

YHTEISHAKUALUE

Lääninhallitukset vastaavat alueellaan toisen asteen yhteishaun toteutuksesta. Toteutusta varten lääni voi olla jaettuna useampaan yhteishakualueeseen. Etelä-Suomen ja Länsi-Suomen lääneissä yhteishakuun liittyvät ruotsinkielistä koulutusta koskevat tehtävät hoidetaan lääninhallituksen sivistisosaston erillisessä ruotsinkielisen opetustoimen yksikössä.

YHTEISHAKUJÄRJESTELMÄ

Yhteishakujärjestelmät ovat toisen asteen yhteishakujärjestelmä sekä ammattikorkeakoulujen yhteishakujärjestelmä. Yhteishakujärjestelmät ovat keskitettyjä tietojärjestelmiä, joiden avulla huolehditaan koulutukseen hakemisesta ja opiskelijaksi ottamisesta.

YHTEISHAUN LINJA

Yhteishaun linja on valintayksikkö, johon hakijat yhteishaussa hakevat ja johon heidät valitaan.

Lukiokoulutuksessa valintayksikkö on tavallinen lukiolinja tai lukion jokin painotettu linja.

Ammatillisten perustutkintojen valintayksikkö on opetusministeriön asetuksen mukaan ammatillinen perustutkinto tai määrätty koulutusohjelma. Koulutuksen järjestäjä voi päättää perustutkintoa laajemmasta valintayksiköstä ja joillakin aloilla myös perustutkintoa suppeammasta valintayksiköstä.

Ammattikorkeakoulujen valintayksikkö on koulutusohjelma.